

Til
Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

24. februar 2010

Høringssvar om forslag til ny offentlighedslov

Åbenhedstinget, www.aabenhedstinget.dk, er Updates netværk om aktindsigt. Det samler redaktører, journalister og embedsmænd, som ønsker at få åbenhed til at virke i praksis. Det fortsætter det arbejde, som Dicar – Center for Analytisk Journalistik – stod for ind til udgangen af 2006 og som i høj grad drejede sig om, at få elektronisk aktindsigt til at virke i praksis, dvs. bl.a. adgang til postlister og databaser.

Åbenhedstinget og før det Dicar har fungeret som baggrundsgruppe for afdelingsforstander på Journalisthøjskolen Oluf Jørgensens arbejde i Offentlighedskommissionen, og vi støtter derfor selvsagt mindretallets indstillinger.

Ved siden af, at få åbenhed til at køre i praksis, har Dicar og herefter Åbenhedstinget kørt en række enkeltsager for at få fastslået og ændret praksis om databaseåbenhed. Det udsprang af, at ingen af de centrale myndigheder, Den digitale Taskforce, Videnskabsministeriet, Justitsministeriet og KL var interesseret i praktiske forsøg med databaseåbenhed. For at få udviklingen i gang, rejste vi herefter enkeltsager og så at sige tvang myndighederne til at realitetsbehandle åbenhed om data.

En af disse sager er adgang til data om landbrugsstøtte, som siden er blevet fastsat som et krav i hele EU. Det er gødningsdata, embedslægernes indberetninger om plejehjem, husdyrbrugsregistret, medicinforbrug til husdyr, højdemodellen og risikovirksomheder, for at nævne nogle af de mest centrale.

I høj grad er det vores oplevelse, at centraladministrationen i mange situationer i stedet for åbenhed ønsker at styre informationsflowet og hermed den offentlige debat. Myndigheden ønsker ofte ikke en debat til at foregå på et højt kvalificeret grundlag, men at få ting igennem på basis af denne styrede informationsstrøm. Vi oplever i forlængelse heraf, at myndigheder sylter sager og afslår aktindsigt med begrundelser, som savner et tilstrækkeligt lovmæssigt fundament. Afslag er ifølge vore oplysninger i flere tilfælde bestemt på forhånd, hvorefter de juridiske argumenter er fundet frem.

I flertallets forslag til en ny offentlighedslov ser vi et forsøg på at lægge et røgslør ud over den politiske proces. Det er især spørgsmålet om at undtage udveksling af oplysninger med folketingsmedlemmer for aktindsigt. Men det er samme tankegang, der går igen i hele beskyttelsen af den politiske proces (kalendere, ministerrådgivning og generalklausul). Det er et antidemokratisk skråplan, man her begiver sig ud på. Det vil undtage det allermest centrale fra offentlighed og vil således betegne et samlet og meget stort tilbageskridt for åbenhed.

Der er derfor særlig brug for:

- At der iværksættes en kraftig holdningsbearbejdning af centraladministrationen for mere åbenhed.
- At der etableres en projektorganisering til reelt at eksperimentere med elektronisk åbenhed og få samlet disse eksperimenter op, dvs. der også er vilje og bevilling til reelt at sætte dette i gang.
- At der sættes ind med langt skarpere overholdelse af gældende love og også sanktioner mod slytning og afvisning på forkert juridisk grundlag. Det bør direkte indføres i en ny lov.
- At klageinstansen styrkes endnu mere med mulighed for at afgøre, at materiale skal udleveres.
- At databaseåbenhed præciseres til at dreje sig om alle databaser, som indgår i den offentlige administration.
- At der fastsættes klare regler om, at offentlige data er gratis.
- At der kommer et klart signal om åbenhed omkring den centrale politiske proces, dvs. ingen undtagelse for aktindsigt omkring ministerrådgivning, dokumenter til folketingsmedlemmer, kalendere og ingen generalklausul.

Mvh

Nils Mulvad

Redaktør i Kaas & Mulvad

Formand for Åbenhedstinget.